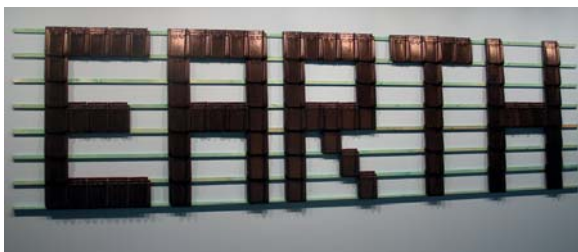

DOWN TO EARTH < CERAMICS >

27 02 2009 - 05 04 2009

Met dank aan:
 Frank Steyaert
 Bénédicte Lobelle
 André Van Schuylenbergh
 galerie Puls, Brussel
 Dominique Valcke
 Bozar, Brussel
 galerie Continua, San Gimignano
 galerie Pierre Marie Giraud, Brussel
 Grusenmeyer Art Gallery, Deurle

Kurt Ryslavý

GRUSENMEYER ART GALLERY

GALERIE PIERRE MARIE GIRAUD

KORAMIC

ART BRUSSELS
 contemporary art fair

Met steun van de Vlaamse overheid

Sanne Debrabandere

De tentoonstelling “Down to Earth” is te beschouwen als een wandeling langsheen de “mogelijkheden” van het medium keramiek dat in bepaalde kunstmiddelen nog wel eens wordt bekeken als een melige techniek. Niets is minder waar; dat illustreert deze tentoonstelling die bestaat uit een drietal delen die perfect het begrip keramiek in alle verscheidenheid ontvouwt.

Het uitgangspunt van dit project is de forse aanwezigheid van een goed florerend atelier keramiek in cultuurcentrum Strombeek dat onder de bezielende leiding opereert van docent/kunstenaar Hugo Meert. Aan niet minder dan 8 topkunstenaars uit binnen- en buitenland werd gevraagd een nieuw ontwerp te maken dat zou worden gerealiseerd in het atelier van het cultuurcentrum. Op die manier worden meteen de mogelijkheden van ons atelier ontsloten en wordt het creatieve potentieel in ons centrum ingezet in de productie van een zeer unieke tentoonstelling.

De resultaten van dit project staan in het middelpunt van de tentoonstellingsruimte opgesteld rondom “oase”, een bos van stalen bomen waaraan keramische dollars hangen die “verhoudingsgewijs” refereren aan de verzekeringswaarde van de nieuw gemaakte werken.

De bomen hebben allemaal een verschillend formaat en in totaal hangen er 64 keramische dollar-bundels als in de wind de waarde aan te geven van de werken waarnaar wordt verwezen. Zo hangen aan de boom van “AVL” 4 bundels en aan de boom van Lawrence Weiner 20 dollar-bundels... een overzichtje:

“OHNE TITEL” van Heimo Zobernig - 4

“EARTH” van AVL - 4

“FIRE” van Ann Veronica Janssens - 6

“OH” van Jan Lauwers - 7

“EXIT”, van Manfred Pernice - 10

“OASIS” alle bomen van Kurt Ryslavy - 13

“PUT WHERESOEVER” van Lawrence Weiner - 20

Het is een ruim project van de Oostenrijkse maar in Brussel verblijvende en werkende **Kurt Ryslavy**.

Ann Veronica Janssens

Jan Lauwers

Lawrence Weiner

Atelier Van Lieshout

Een andere belangrijke Oostenrijkse kunstenaar **Heimo Zobernig** brengt met *“Ohne Titel”* een prachtige strakke witte schotel die perfect past in zijn artistiek denken waarin kunst, design en display niet alleen de betekenis van “iets” genereren maar ook de functionaliteit van een object in vraag stelt vanaf het moment dat een object wordt gedefinieerd als een kunstwerk.

De Brusselse **Ann Veronica Janssens** brengt een kleine installatie met ready made van functioneel aardewerk dat “eens” in een andere context connotaties aangaat met kunstwerken uit bijvoorbeeld de Amerikaanse minimal art. Trouwens in de tentoonstelling *“Down to Earth”* is een “pissoir” geïnstalleerd als een knipoog naar de keramische ready made van Marcel Duchamp die als geen ander object de kunstgeschiedenis danig overhoop haalde.

Jan Lauwers is present met *“OH”*; het is een fantastisch beeld geworden waarin een soort ballon met associaties van een hoofd of spook een milde schreeuw uitdrukt... gesokkeld op een groenig object dat zelfs doet denken aan het fameuze flessenrek van Marcel Duchamp.

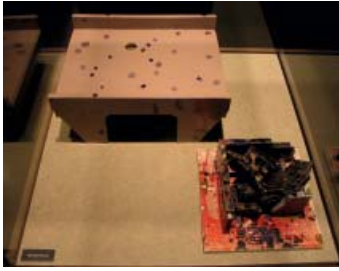
“OH” zit “ingekast” in een houten module als een object dat zich conserveert/distantieert tegenover de tijd.

De Amerikaanse kunstenaar **Lawrence Weiner** maakte een werk van vier objectjes in de heldere basiskleuren waarop tekst staat te lezen die inwisselbaar en handelbaar is.

Dit werk *“put wheresoever”* maakt duidelijk dat de kunst van deze zeer invloedrijke Amerikaanse kunstenaar vooral gebaseerd is op de vrijheid van gebruik door de toeschouwer die de woorden zelf “kan” beeldhouwen in (geheime) gedachten.

Met Lawrence Weiner maakten we in het kader van het festival *Performatik* een project waarvan zijn werk *“carefully balanced on the edge of a hole in time”* nog te zien is op de rand boven de automatische deur aan de inkom van het cultuurcentrum.

Atelier Van Lieshout (AVL) is ook al geen onbekende meer in huis en was al met werk present tijdens *Grimbergen 2002* en *Commitment (2007)*. Voor *Down to Earth* bedacht het bekende atelier *Earth*;

Manfred Pernice

een suggestieve wereldbol waarvan de “lege” delen de zeeën voorstellen en de bloedrode kleur de verbeelding en nadenkendheid van de toeschouwer over onze wereld voor de voeten gooit.

De Duitse kunstenaar **Manfred Pernice** was vorig jaar te zien met een solo-tentoonstelling in Museum Ludwig in Keulen en ook met een opvallende installatie op Skulptur Projekte in Münster. Hij maakte voor *Down to Earth* het voorstel van een brug met de titel “*exit,*” - een project dat Manfred Pernice al eens eerder voorstelde als een onuitgevoerde interventie voor op een rond punt. Het andere werk “*No Title*” (2006) is een uniek objectje dat verwijst naar de omstreden Duitse schilder Franz Radziwill (1895-1983); het object stelt een ruïne...voor, misschien wel een teken aan de wand.

Egill Sæbjörnsson

In *Het Kabinet* zijn keramische werken te zien die aantonen dat kunstenaars van belang altijd interesse aan de dag legden voor keramiek. Er is werk te zien toegeschreven aan de School van Barbizon; van de Art Deco tot en met het werk van moderne en hedendaagse Meesters zoals **Pablo Picasso, Fernand Léger, Sonia Delaunay, Karel Appel, Tom Wesselman, Ettore Sottsass** en **A.R. Penck**.

Ook de pagina van de catalogus van de Italiaanse fantastische kunstenaar **Lucio Fontana** is de moeite waard om zien alsook de nieuwe installatie “*Grey Still Life II*” van de IJslandse kunstenaar **Egill Saebjörnsson** die op een particuliere manier verschillende media focust tot een erg mooie genietbare synthese van geluid, video en kleur.

Kan Xuan

In de grote *tento-hal* wordt, geflankeerd door “*earth*” (in zwarte dakpannen) en een muur met posters van *Picasso, Fontana, Jorn* en *Ryslavy*, de video “*100 times*” geprojecteerd van de bekende Chinese **Kan Xuan** waarin de breekbaarheid van porselein wordt gekoppeld aan al even breekbaar geluid.

Op de flatscreen is een documentaire film te zien van de Biënnale (2003) van keramiek die werd gehouden in het bekende Noord-Italiaanse plaatsje Albisola - waar al in de jaren vijftig praktisch alle bekende kunstenaars zoals *Lucio Fontana, Piero Manzoni,*

Asger Jorn, Roger Raveel en zovele anderen hun creativiteit bedreven met en in de klei. Over de selectie hedendaagse keramiek en design leest U meer in een interview met de co-curator van "*Down to Earth*" **Hugo Meert**.

Deze tentoonstelling loopt nog tot 5 april

Er is opnieuw een "*kleine kunstenaar*" beschikbaar; waarin kinderen op een aangename manier iets over de tentoonstelling bijleren via denk- en doe-activiteitjes.

Niet te missen ***EXTRA-activiteiten***
in het kader van "*Down to Earth*"

19 maart om 20u.15

"THE PORCELAIN PROJECT"

van Grace Ellen Barkey/Needcompany

24 maart om 19u.30

LEZING door Lot Lemm

over haar keramisch werk

Extramuros

27.02 – 05.04.2009-02-24

Sanne Debrabandere

Sanne Debrabandere (1986) studeerde vorig jaar af aan het Kask in Gent en viel daar met haar eindejaarswerk op met een installatie waarin «afgeschreven» keramiek een wereld van herinneringen «kon» oproepen. Ze maakt knappe foto's van gebroken en terug aan elkaar gelijmde porseleinen beeldjes, labiele sculpturen waarin porselein niet zelden als "sokkel" fungeert en "losse" interventies met porselein die mensen in kartonnen dozen naar de kringloopwinkel of het containerpark brengen ...

Sanne Debrabandere: "Die verloren (gebruiks) voorwerpen geef ik een andere betekenis, een nieuw verhaal, een nieuwe functie.

Ook (non-)communicatie en (non-)evenwicht houdt me in dit verband bezig". Op *"Down to Earth"* toont Sanne Debrabandere aan de inkom van de tentoonstelling de installatie *"Maria"*; in één van de vele vitrines *"What can I say"* - twee koffietasjes die het over (non)-communicatie hebben en plaatste ze in de buurt van Het kabinet een "verloren" kartonnen doos met gebruiksporselein...

In de ruimte *"Extramuros"* weet Sanne Debrabandere te verrassen met een reeks foto's die ons confronteert met de schoonheid van volkse porseleinen beeldjes die niet zelden een schoorsteenmantel of een dressoir versieren ...

Foto-jaarproject

DE BLIK IN HAAR OGEN

Deel III

Thomas Janssens

Voor de derde reeks *"De blik in haar Ogen"* dompelde Thomas Janssens zich opnieuw in het uitgangsvlees. Deze keer niet het nachtleven maar wel in de dancings waar senioren elk weekend samenkomen om een dansje te doen. Thomas Janssens portretteerde koppels rond de dansvloer.

Wegens technische omstandigheden zijn deze foto's pas *vanaf 5 maart* te zien.

In de Wind

Nog tot 16 april

"LEARN FROM LAS VEGAS"

van **Jan De Cock**

voor meer info: zie tekst in de vitrine

"In de Wind"

EEN GESPREK

MET

HUGO MEERT

Hugo Meert

Je bent ceramist en ook ontwerper en je maakt nu voor de tentoonstelling "Down to Earth" een aantal nieuwe beelden in opdracht van kunstenaars die niet meten vertrouwd zijn met keramiek, hoe zijn jouw ervaringen?

Aangezien de keramiekkunst op zichzelf dikwijls eerst de techniek en het vakmanschap voorop stelt, schat ik het concept van deze tentoonstelling zeer verrijkend in.

Klei is uniek, het is een vaste materie die je gemakkelijk (een) vorm kan geven door er bijvoorbeeld letterlijk met de handen in te modelleren. Achteraf kan dit materiaal

erg hard en duurzaam gemaakt worden door verhitting in een hoge temperatuursoven.

Dit omstandige proces is erg technisch en tijdrovend.

Het vereist veel moed en volharding van de maker en het resultaat wordt als kunst gepromoveerd omdat het een hoog technisch en ambachtelijk aspect bezit.

De kunstenaars die op "Down to Earth" werden uitgenodigd hebben met keramiek niet echt iets te maken. Zij kunnen ongebreideld en "keramisch" onwetend hun gang gaan en indien nodig op mijn technische kennis beroep doen.

Ook designers zien een ontwikkelingsproces helemaal anders. Zij werken momenteel veelal via 3d-ontwerp en rapid prototyping zodat de meest ingewikkelde vormen vervaardigd kunnen worden via laser-sintering. De "grondstof" die hiertoe wordt gebruikt is een composiet-achtige materie die digitaal wordt gestuurd en laagje na laagje wordt opgebouwd tot een prototype, een soort 'digitale' mal die mij doet denken aan de vroegere prototypes uit klei. Ik zag ooit een Ford Mustang op ware grootte uit klei gemaakt...

Keramisch objecten vervaardigen blijft een heel directe manier van vormgeven, de handeling met het materiaal op zich is erg tactiel en "body to material".

Is er een verschil tussen het werken met ceramisten en kunstenaars?

Hoe dichter en nauwer ze met elkaar samenwerken hoe mooier en beter het resultaat..

Je bent co-curator van deze tentoonstelling - met welke criteria hield je rekening bij de selectie van de hedendaagse keramiek?

Ik koos binnen de mogelijkheden van ons opzet mensen die elk een erg 'eigen' weg zijn opgegaan en daardoor een interessant keramisch parcours afleggen.

Het is helemaal niet eenvoudig want er is momenteel een overvloed aan kwaliteit.

Misschien is er altijd heel veel kwaliteit geweest en zien we het nu pas “allemaal” veel beter via het internet...

Zijn er vandaag trends te bespeuren, is er sprake van nationale/ internationale trendsetters?

Voor de Noordelijke landen zetten trends, vooral wat betreft design. Ik zie prachtig werk genereren uit de meest exclusieve ateliers porselein. Trouwens meer en meer wordt keramisch werk vandaag geveild en komt Amerikaans topwerk zoals van *Ron Nagle* en *Ken Price* terecht in zeer goede galeries voor hedendaagse kunst. In Italië heb je bijvoorbeeld de biënnales van Albisola in Italië. Ze zijn puur gericht op de promotie van keramiek als technisch expressiemiddel aangewend zowel door keramisten als door kunstenaars die willen experimenteren met “aarde” ...

Ron Nagle

Wat maakt keramiek vandaag nu hedendaags?

De schoonheid van het materiaal wordt toch meer en meer herkend, erkend en gezien denk ik !

Met welke thema's zijn de keramisten vandaag bezig?

Dit is erg uiteenlopend, iedereen kan zich vandaag zeer persoonlijk positioneren... er is vrijheid !

Zo te zien primeert de technische kant van de keramiek nog steeds op de inhoud; hoe sta je daar zelf tegenover in jouw persoonlijk werk?

Ik denk dat de inhoud terrein wint maar het blijft toch altijd een soort “samengaan” van idee en techniek. In mijn eigen werk stel ik steeds ideeën en gedachten voorop. Momenteel werk ik aan een reeks objecten waarvan je zelf de functie ervan moet zoeken, wat moeilijk verwarrend en controversieel kan overkomen...

Het zijn werktuigen die niet nuttig lijken maar die je toch de illusie geven dat je ze misschien kunt gebruiken.

Ik werd recent ook uitgenodigd op de Biënnale van Albisola(I), voor het ontwerpen van een vaas. Het wordt een soort zelfdestructieve vaas, er hangen keramische “terraristen” aan die de rand van de vaas “stuk” slaan. De vaas zal dus al gedeeltelijk stuk zijn... het breekbare , ...een zeer ruim thema inherent aan keramiek.

Keramik werd ook door de moderne kunstenaars/meesters gemaakt...weet jij soms waarom die allemaal door dit medium werden gefascineerd?

Zoals ik al eerder opmerkte is klei erg tactiel en aantrekkelijk voor velen en het opent een ongekende waaier aan vorm- en kleurmogelijkheden. Tegelijkertijd is het een basismateriaal en de aarde zelf, een oerelement dat erg duurzaam is.

Een vriend bodemdeskundige zei me dat men op verlaten stortplaatsen na lange tijd alleen nog keramiek vindt.

Keramik is altijd al erg belangrijk geweest in verband met het overdragen van sporen van geschiedenis. Stel je voor: archeologen zonder aardewerk ...

Kan je iets meer vertellen over de historische verwijzingen op "Down to Earth"?

Ettore Sottsass

Dit deel is informatief opgevat. We hebben hier een aantal belangrijke stijlperiodes willen presenteren in de geschiedenis van de keramik van de laatste 150 jaar.

Er is kunstenaarskeramik toegeschreven aan de *School van Barbizon* (1830-1870) tot en met hedendaagse werk van de Duitse kunstenaar *A.R.Penck* en van ster-designers zoals *Ettore Sottsass*.

Ook de historische stukken hebben bijna allemaal een functionele vorm zoals een bord, een kannetje, een vaas...
Waarom deden de moderne kunstenaars ook zo gretig mee aan het bevestigen van de clichés die omtrent keramik schering en inslag zijn?

Er bestaat ook wel sculpturaal werk van vele kunstenaars. Zo heb ik (tevergeefs) lang gezocht naar werk van *Lucio Fontana* of van *Asger Jorn*. Daarbuiten hebben ze allemaal functionele vormen gemaakt. *Pablo Picasso* vond het ondermeer zeer interessant mooie waterkannen te produceren. De mogelijkheid van het maken van edities en het produceren van reeksen veroorzaakt een bredere beleving en gebruik van het 'stenen' goed... en de gedachte aan nutsdesign is hier heel nabij. En zeg nu zelf, een puur ding zoals een baksteen of een dakpan is ook klei...

Wie zijn jouw favorieten op historisch vlak? en waarom?

Ik denk dat *Lucio Fontana* heel belangrijk was; hij had een ware passie voor keramik, door de materie zelf kon hij zijn grensverleggende ruimtelijke *spaziale* maken.

Caroline Andrin

En vandaag waar gaat jouw voorliefde naar uit en waarom?

Zelf denk ik weinig of niet in contexten van kunst of design of... Ik vind nu eenmaal algemene benaderingen veel interessanter. De Catalaan *Martí Guixé* werkt op deze manier. Hij noemt zichzelf ex-designer en verkondigt "*don't buy what you don't need*". Hij hekelte hiermee de zware overconsumptie van vandaag. Ik was erg benieuwd naar zijn voorstel toen ik hem persoonlijk uitnodigde want hij wilde voor *Down to Earth* 'iets' maken... Jaren ben ik al in de ban van het werk van de Amerikaan *Ron Nagle* en dat ik een werk van hem op *Down to Earth* mag presenteren stemt me heel gelukkig !

Keramik zit vandaag ongelooflijk in de lift en bijna alle kunstenaars werken ermee. Zelf adviseerde je heel veel kunstenaars zoals *Christophe Fink*, *Lili Dujourie*, *Jan Vercruyse*, *Michel Francois*, *Vaast Colson*, *Sislej Xhafa*, *Ives Maes* en nog vele anderen - heb je daar een verklaring voor?

Het is gewoonweg erg verrijkend met deze mensen te kunnen werken en tegelijkertijd is het voor mij ook een job...

Wanneer is "*Down to Earth*" in jouw ogen een geslaagd initiatief?

Zoals bij elke tentoonstelling is het "onmogelijke" te kunnen produceren één ding en het "andere" is te horen dat het werk er na een tijd spreekwoordelijk "echt" bleef "staan" en "hangen"...

Wat wil je aan het publiek meedelen met deze tentoonstelling?

In dit verband vind ik het *urinoir* perfecte stof om na te denken. Het is kunst van *Marcel Duchamp* en het is keramiek.

Louise Hindshavl

Redactie: Luk Lambrecht

 **CULTUURCENTRUM
STROMBEEK**
GRIMBERGEN

Cultuurcentrum Strombeek vzw
Gemeenteplein 1853 Grimbergen
tel: 02/263 03 43 fax: (02)263 03 44
info@ccstrombeek.be
www.ccstrombeek.be